

מלאים אנו רגש מוסר, כמהים אנו להיות חיים חיי טהור, דמיוננו מלהיב את חשק לבבנו לצייר היותר נשגב והיותר נאה, היותר טהור והיותר נאצל, החפץ הפנימי שלנו חושק שייהי רצוננו הקבוע טהור וקדוש, שתהיה כל מגמת חיינו ברורה ומכוונת להאידיאל היותר נשגב בחיים.

וכל אלו התשוקות אינן מתגשמות כי אם על ידי מסירותנו הפנימית והחיצונה אל אור ד', אל המוסר האלהי, המתגלה בחזרה, במסורת, בשכל, ובישור.

המוסר של תול איננו עמוק, ואינו נכנס בפנימיות הנשמה, ואף על פי שהאדם נמשך אחריו לטובה, על ידי שמכיר את הישור שיש בדברי הגיון, אין להדרכה זו תפיסה עומדת בפני ההסתערות של תאוות שונות, כשהן מתעוררות בחזקה, וקל וחומר שאין ביד מוסר רפוי כזה להדריך את הכללות, את הצבור האנושי בעמקו והיקף גדלו, לחדור אל עומק הנשמה, ולהפוך אל האדם הכללי והפרטי לב, בשר תחת לב אבן, לא יש צעה אחרת כי אם שיהיה מודרך על פי המוסר האלהי, וכדאי הדבר, שיטעה האדם בכמה טעויות בדרך מהלכו, ובלבד שיבסס את חזון עולמו ומוסר חיוו על פי אותו העומק של המוסר האלהי, משימעט בכשלונות ויחיה חיים רוחניים רפויים, על ידי השמעה שטחית של המוסר החלוני.

3
המוסר ומקורו בישראל

יד

המוסר לא יעמוד בלא מקורו, והמקור מוכרח הוא להיות אור אין סוף, אחרי תיקוניו בהופעות העולמות, וכשיהיה נשגב בלב בני אדם מוסר בלא מקורו האלהי יפחת ויבול, כשם שבא המוסר לעולם על ידי הצנורות האלהיים, כן תמיד יפרה ממנו.

וכיון שהאופן המקשר את המחשבה האנושית והרגשותיה עם האורה האלהית הבלתי גבולית, ועליונה מכל, מוכרח להיות בגוונים משונים, בשביל כך שונות הן ארצות החיים הרוחניים בכל עם וקיוכך רשום, אבל המחרוזה המסדרת, המאחדת, מוכרחת לנצח ולעבור על הכל, ד' אחד ושמו אחד.

שני דברים מאירים בישראל, המוסר הטהור, בכל שאיפותיו, בכללות העולם, באדם ובכל חי ובכל ההויה כלה, והדיעה שהכל נובע מהקריאה בשם ד' ובכל אורוחיו היוצאים ממנו, הבאים ברעיון, עד שיצא שם הנכתב והנקרא, והיוצאים בדרך תולדות של כינויים והרגשות, שהם כולם אותות של מציאות עליונה בעושר הויתה.

המוסר בלא מקורו הוא אור פנימי, מרכזי, שאין לו מקיף, סביבה מקורית, סופו להתדלדל, וערכו בעמידתו גם כן ממועט הוא, החופעה הנפשית לקישור האלהי, כשאין המוסר וערכו מאירים כראוי, הוא תוכן מקיף חסר מרכזיות, ישראל וישורון כוללים ההיקף והפנים, המוסר ומקורו האלהי, שהוא ינצח ויכריע את כל העולם כולו, ויזריח אורו של משיח.